



**NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI**  
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

P/11/049  
KGP-4101-07-06/2011

Warszawa, dnia 9 lutego 2012 r.

**Pani  
Marta Karpeta**

**Prezes Zarządu  
Cukierniczej Spółdzielni Inwalidów „Jedność”**

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 2 ust. 3 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2012 r. poz. 82), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli<sup>1</sup> przeprowadziła w Cukierniczej Spółdzielni Inwalidów „Jedność” w Grójcu<sup>2</sup>, kontrolę wykorzystania środków Unii Europejskiej w ramach realizacji Działania 4.4 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka<sup>3</sup> w latach 2007 - 2011.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 25 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli - Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Pani Prezes niniejsze *Wystąpienie*.

**Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia wykorzystanie przez CSI „Jedność” środków Unii Europejskiej otrzymanych w ramach Działania 4.4 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na realizację projektu dotyczącego zakupu innowacyjnej linii produkcyjnej cukierków. Zdaniem NIK, przyjęte w umowie o dofinansowanie wskaźniki rezultatu związane z realizacją projektu, dotyczące przychodów, zwłaszcza z tytułu eksportu, przekraczały faktyczne możliwości Spółdzielni w tym zakresie.**

**1)** Na realizację projektu *Zakup innowacyjnej technologii produkcji wysoko nadziewanych cukierków wraz z infrastrukturą*, CSI „Jedność” przyznane zostało dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w maksymalnej

<sup>1</sup> Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

<sup>2</sup> Dalej: CSI „Jedność” lub Spółdzielnia.

<sup>3</sup> Dalej: PO IG.

wysokości do 6 085 738,90 zł<sup>4</sup>. Kwota ta stanowiła 50% przewidywanych przez Spółdzielnię wydatków kwalifikowanych oraz 40,1% przewidywanych całkowitych kosztów realizacji projektu, określonych we wniosku o dofinansowanie<sup>5</sup>. W trakcie realizacji projektu, z uwagi na wzrost kursu euro<sup>6</sup>, nastąpił wzrost kosztów kwalifikowanych (linia technologiczna produkcji cukierków została zakupiona w Niemczech). Na wniosek CSI „Jedność” w drodze aneksu nr 4 z dnia 8 grudnia 2009 r. maksymalna kwota możliwego do otrzymania dofinansowania zwiększona została do 6 998 599,73 zł, przy przewidywanych zwiększonych wydatkach kwalifikowanych 13 997 199,46 zł i całkowitych kosztach realizacji projektu 14 640 033,18 zł<sup>7</sup>. Ponadto dokonano przesunięć zadań pomiędzy poszczególnymi działaniami w projekcie oraz zmiany terminu zakończenia jego realizacji z dnia 30 października 2009 r. na dzień 25 lutego 2010 r. Ostatecznie projekt został zrealizowany w trzech etapach (działaniach), a zadania w nich wykonane były zgodne z harmonogramem rzeczowym projektu. Po zakończeniu dwóch pierwszych etapów złożone zostały wnioski o płatności pośrednie, a po zakończeniu trzeciego złożony został wniosek o płatność końcową. Otrzymane dofinansowanie w wysokości 6 623 323,81 zł stanowiło 94,64% maksymalnej wartości dofinansowania przewidzianej w umowie. Kwota ta jest równa sumie dofinansowania, o które występowała Spółdzielnia we wnioskach o płatności pośrednie i końcową. Różnica 375 275,92 zł pomiędzy możliwym do otrzymania a otrzymanym dofinansowaniem wynika z niższych kosztów kwalifikowanych poniesionych przez CSI „Jedność” w trakcie realizacji drugiego i trzeciego etapu<sup>8</sup>. Płatność końcową została poprzedzona kontrolą prawidłowości realizacji umowy dotyczącej dofinansowania realizacji projektu zakupu innowacyjnej technologii produkcji cukierków, przeprowadzoną w Spółdzielni przez Fundację Małych i Średnich Przedsiębiorstw, pełniącą funkcję Regionalnej Instytucji Finansowej<sup>9</sup>.

Innowacyjność zakupionej linii produkcyjnej została potwierdzona w opinii załączonej do wniosku o dofinansowanie złożonego przez CSI „Jedność”<sup>10</sup>. Stwierdzono w niej m.in., że przewidziana do zastosowania przez Spółdzielnię technologia produkcji wyrobów cukierniczych, o niespotykanej do tej pory możliwości łączenia smaków, kolorów i wyróżnienia barw oraz wypełnienia dużą ilością nadzienia, odznacza się najwyższym stopniem innowacyjności i jest stosowana na świecie nie dłużej niż 1 rok. Wnioskując o zmianę rzeczowego zakresu projektu – zmiana urządzeń pakujących cukierki, CSI „Jedność” przekazała do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości opinię dotyczącą wpływu zmian na jego innowacyjność. Stwierdzono w niej m.in., że zmiana urządzeń pakujących cukierki będzie miała pozytywny wpływ na komplementarność całego zakresu rzeczowego projektu, usprawni proces produkcyjny oraz podniesie jego wydajność.

---

<sup>4</sup> Umowa nr UDA-POIG.4.4.00-14-036/08-00 podpisana przez CSI „Jedność” w dniu 11 grudnia 2008 r. i Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w dniu 30 grudnia 2008 r.

<sup>5</sup> Przewidywane wydatki kwalifikowane 12 171 477,80 zł; przewidywane całkowite koszty realizacji projektu 14 879 202,92 zł.

<sup>6</sup> Średni kurs euro 3,2063 zł/€ w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie – 30 lipca 2008 r., 4,2640 zł/€ w dniu składania wniosku o aneks nr 4 – 12 października 2009 r.

<sup>7</sup> Wzrost dofinansowania o 912 860,83 zł, wydatków kwalifikowanych o 1 825 721,66 zł, zmniejszenie przewidywanych całkowitych kosztów realizacji projektu o 239 169,74 zł.

<sup>8</sup> Niższe niż zakładano koszty zakupu urządzeń do linii produkcyjnej cukierków.

<sup>9</sup> Dalej: RIF.

<sup>10</sup> Opinia o innowacyjności z dnia 28 lipca 2008 r. opracowana przez Łódzka Radę Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych w Łodzi – Zakład Usług Technicznych.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do realizacji pierwszych dwóch etapów oraz wniosków dotyczących płatności pośrednich. Jednakże etap trzeci zakończono i złożono wniosek o płatność końcową dopiero w dniu 5 października 2010 r.<sup>11</sup>, to jest siedem miesięcy po terminie wynikającym z umowy - po wezwaniu wystosowanym przez PARP. Sytuacja ta miała miejsce po bezskutecznym wnioskowaniu przez Spółdzielnię do RIF o wydłużenie terminu zakończenia projektu. Przyczyną tego stanu rzeczy, wykazaną w pismach CSI „Jedność” do RIF, były trudności w odbiorze końcowym linii produkcyjnej, spowodowane problemami technologicznymi w uruchomieniu urządzenia, a tym samym w otrzymaniu produktu końcowego, czyli cukierków o wymaganej jakości.

**2)** Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Spółdzielnię założonych rezultatów realizacji projektu, z wyjątkiem wskaźników dotyczących przychodów ogółem i z tytułu eksportu w 2011 r.

CSI „Jedność” osiągnęła zaplanowane wskaźniki realizacji projektu, w postaci uruchomienia innowacyjnej, zautomatyzowanej linii produkcyjnej, wprowadzenia do produkcji i na rynek nowych produktów – cukierków, które do tej pory nie były produkowane ani przez Spółdzielnię ani przez innych producentów. Zwiększono zatrudnienie o cztery osoby, a także dokonano zmian struktury organizacyjnej oraz ograniczono zużycie wody i ilości odprowadzanych ścieków.

Wzrost przychodów ogółem w latach 2010-2011 w wyniku realizacji inwestycji to - odpowiednio 67,5 tys. zł i 956,8 tys. zł, co stanowiło 112,5% i 97,6% planowanych kwot (60 tys. zł i 980 tys. zł)<sup>12</sup>. Na wniosek CSI „Jedność” założony w umowie o dofinansowanie wzrost przychodów z tytułu eksportu w latach 2010-2011 został w odniesieniu do 2010 r. wycofany, natomiast w 2011 r. zmniejszony z 300 tys. zł do 230 tys. zł<sup>13</sup>. Pomimo dokonania tych zmian, faktyczna wartość eksportu cukierków w 2011 r. w wysokości 145,1 tys. zł stanowiła zaledwie 63,1% planowanej kwoty. Zdaniem NIK, Spółdzielnia przyjęła nadmiernie optymistyczny scenariusz efektów ekonomicznych realizacji projektu w postaci przychodów ze sprzedaży. W grudniu 2011 r.<sup>14</sup> Spółdzielnia wystąpiła do Instytucji Wdrażającej z wnioskiem o kolejną zmianę wskaźników ekonomicznych, polegającą na prolongacie terminu uzyskania nieosiągniętego wskaźnika na 2012 r. Uzasadniając przyczyny powyższego stanu rzeczy CSI „Jedność” przywołała trwający kryzys światowy oraz rosnący kurs euro. Zdaniem NIK, wyjaśnienie to nie tłumaczy faktycznych przyczyn niewykonania tego wskaźnika. Oznaki trwającego kryzysu światowego znane były bowiem zarówno przed jak i w okresie realizacji projektu, zaś *...rosnący kurs euro....* ułatwiał, a nie utrudniał realizację wskaźnika przychodów z tytułu eksportu.

**3)** Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, wnosi o podjęcie skutecznych działań zmierzających do pełnego wykonania wskaźników ekonomicznych, do realizacji których Spółdzielnia zobowiązała się w umowie o dofinansowanie.

<sup>11</sup> Data wystawienia dokumentu OT – dowód przyjęcia środka trwałego do użytkowania.

<sup>12</sup> 2010 r. – rok zakończenia realizacji inwestycji, 2011 r. – pierwszy rok po zakończeniu realizacji inwestycji.

<sup>13</sup> Aneks nr 7 podpisany przez CSI „Jedność” w dniu 3 stycznia 2012 r. oraz Instytucję Wdrażającą w dniu 28 grudnia 2011 r. Łącznie 5 aneksami dokonano zmian wartości wskaźników ekonomicznych realizacji projektu.

<sup>14</sup> Wniosek CSI „Jedność” o zmianę wskaźników ekonomicznych z dnia 27 grudnia 2011 r., zmieniony w piśmie z dnia 9 stycznia 2012 r.

Na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji oczekuje przedstawienia przez Panią Prezes, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania powyższych uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia – w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Dyrektor  
Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa  
i Prywatyzacji

(-)Andrzej Otrębski